

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики

13 листопада 2023 року

ПОТУРАЄВ М.Р. Доброго ранку, колеги. Пане Олександр, привіт! Михайло Володимировичу.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Доброго ранку всім.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вітаю. Максиме, вітаю.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Вітаю, доброго ранку.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Софію бачу. Вітаю.

ФЕДИНА С.Р. Доброго ранку, пане Микито.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вітаю.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Доброго ранку.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Юрію, вітаю. Привіт.

Почекаємо колег. У нас є щонайменше хвилина. Євгеніє Михайлівно, привіт.

КРАВЧУК Є.М. Доброго ранку.

СЕМЕРЕЙ С.І. Скажіть, будь ласка, чи концерн РРТ чути добре?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, так, чуємо вас. Все добре.

СЕМЕРЕЙ С.І. Добрий день.

ПОТУРАЄВ М.Р. Олександрє Рафкатовичу, вітаю. Привіт.

АБДУЛЛІН О.Р. Доброго ранку.

ПОТУРАЄВ М.Р. Доброго ранку.

У мене є таке відчуття, колеги, що всі зацікавлені зібрались. Давайте, як-то кажуть, чемності ради ще почекаємо пару хвилину.

Може, будемо починати, бо...

В'ЯТРОВИЧ В.М. У нас без голосувань сьогодні, правда ж?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, так, у нас ознайомче сьогодні засідання. Я думаю, що всім буде це і цікаво, і корисно. І я ж кажу, наскільки я так бачу по складу, хто вже є в Zoom...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Добрий день.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вітаємо.

То якраз всі, кому цікава тема, вони, в принципі, вже всі є на зв'язку.
Олег Черниш, друже, привіт.

ЧЕРНИШ О.М. Вітаю. Можемо проводити засідання Нацради. Майже кворум є.

ПОТУРАЄВ М.Р. Можемо провести спільне засідання комітету і регулятора.

Сашо Божков, привіт.

БОЖКОВ О.В. Вітаю вас.

ЛЕРОС Г.Б. Всім привіт.

ПОТУРАЄВ М.Р. Лео Багратовичу, привіт.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Микито Руслановичу, є кворум.

ПОТУРАЄВ М.Р. Все, колеги. Я думаю, що майже всі в зборі.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Доброго дня.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ірино Мирославівно, вітаю.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. У нас є кворум, Микито Руслановичу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Є кворум. Чудово.

Колеги, у нас на порядку денному фактично два питання і вони важливі дійсно: це про реалізацію положень Закону України "Про медіа" і про функціонування державної мережі наземного ефірного цифрового телевізійного мовлення в Україні МХ-7. Це державна платформа, яку створив Концерн РРТ, відповідно це за державні гроші, це державний проект.

Фактично мета нашого комітету сьогодні зрозуміти, що у нас відбувається в інформаційному просторі, як все працює станом на сьогодні, які перспективи у нас є, які ми бачимо, можливо, які проблеми уже бачить

регулятор, який у нас зворотній зв'язок з медійниками, які почали жити за новим законом, і, власне, розуміти, яка робота, можливо, очікує нас як законодавців в наступному році.

Колеги, я просив би підтримати цей порядок денний і розпочати наше засідання комітету.

Хто за те, щоб підтримати порядок денний і розпочати засідання, прошу голосувати.

Потураєв – за.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. За.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Андрію.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Тетяно Василівно.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Гео Багратович.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Розпочинаємо засідання. І я надаю слово першому заступнику голови Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення пану Валентину Ковалю. Будь ласка, Валентине Юрійовичу.

КОВАЛЬ В.Ю. Доброго ранку всім ще раз! Радий всіх вітати, колеги, панове депутати. Я бачу у переліку учасників у нас пана Сергія Семерея, я бачу Ростислава Карандєєва, Юлію Шевчук з Держкіно, тобто у нас досить широке представництво.

Тоді не буду гаяти часу, скажу, що від початку квітня, точніше, від 31 березня, коли закон набрав чинності, і по листопад 2023 року, Національна рада в межах своїх повноважень, які передбачені 90-ю статтею закону, розробила і прийняла 20 НПА – це підзаконні акти, без яких неможливо було рухатись далі. Також на виконання іншої статті закону ми розробили три проекти нормативно-правових актів, що зараз перебувають в стані співпраці з іншими органами державної влади, оскільки вони зачіпають не тільки регулятори медійників, вони також зачіпають частотників, антимонопольщиків, і ми з ними зараз співпрацюємо. Це там стосовно тарифів в основному.

Ще до організаційних вимог і лексики нового закону адаптовано 5 основних внутрішніх документів Національної ради і під 300 посадових інструкцій, посадових документів, тощо. І можу сказати, що документальна частина, окрім тих трьох нормативно-правових актів, вона фактично завершена і ми працюємо зараз майже в повному режимі.

Ми розробили, обговорили із стейкхолдерами і зараз обговорюємо з громадськістю проект стратегії Національної ради на 2024-2026 роки.

Затвердження стратегії, ми сподіваємося, відбудеться на нашому засіданні 23 листопада, оскільки зараз іде досить зрозумілий процес його обговорення.

Також розпочата робота над створенням органів співрегулювання, про це мої колеги трохи пізніше окремо будуть розповідати.

Після затвердження цих нормативно-правових актів і адаптації внутрішніх документів, на що законом було відведено три місяці, а потім після правок п'ять місяців, ми відновили всі процеси ліцензування і почали процеси реєстрації медіа. Можу зараз сказати, що загалом маємо під 1 тисячу 800 медіа зареєстрованих або ліцензованих. При цьому з тих, хто робить це вперше на підставі цього закону, це близько 300 друкованих медіа зареєструвалися, і скажу, що ми щотижня на своїх засіданнях реєструємо по 40-50 нових друкованих медіа, онлайн-медіа також реєструються. Зараз зареєстровано близько 120 і щотижня реєструється від 20 до 30 нових онлайн-медіа.

OTT-платформи – це також наші нові підопічні, так би мовити. Всі широковідомі, вже зареєструвалися, я маю на увазі "Volia", "Megogo", "Київстар ТВ", "Omega", "Світ ТВ" і так далі – там їх близько 10 зареєстровано зараз.

Також розпочався процес реєстрації іноземних лінійних ЗМІ, тих самих, які відповідно до закону перебувають поза межами ЄС. Вони мають отримати реєстрацію у нас, тут понад два десятки реєстрантів. Додам, що переважно це Сполучені Штати Америки, де немає ліцензій взагалі, і це призводить до того, що нам треба досить серйозно роздивлятися ці медіа, які реєструються. На другому місці Британія, там порядку 5-6 каналів. І скажу, що, на жаль, серед них уже всі, крім музичний, вони всі мовлять російською мовою. Закон цього не забороняє, тому ми не в змозі зупинити це. І от у нас окрім тих, що в Європі зареєстровані і мовлять російською мовою, ще додаються американські російськомовні і британські російськомовні канали, і це, напевно, в якийсь момент стане проблемою.

Загальна кількість реєстрантів, як я вже сказав, вже більше ніж 1 тисяча 800 і добирається до відмітки 2 тисячі. Я думаю, що через 2-3 засідання можемо говорити про двотисячного реєстранта або ліцензіата. Тобто картина така більш-менш позитивна.

Єдине, що виглядає не дуже, це питання незалежності регулятора. Як ви знаєте, як ми з вами не один раз з цього приводу спілкувалися, фінансова незалежність, закладена в законі, фактично обнулена на 2023 рік Законом про Державний бюджет 2023 року і також обнулена Законом про Державний бюджет на 2024 рік. Скажу, що там в законі містилися дві позиції, там їх більше, просто їх можна зарахувати в дві групи.

Одна позиція – це фінансова незалежність Національної ради саме як організації. І закон містить чіткі норми, з чого має складатися бюджет. І друга половина – це те, яким чином формуються заробітні плати в Апараті і у членів. І виходить так, що і перша, і друга частини, вони фактично перекреслені практикою державного регулювання, в тому числі і парламентському, і ми маємо фінанси від Мінфіну, за які ми щороку і до того, і зараз проводимо купу зустрічей з Мінфіном, і говорити, що за цих умов регулятор незалежний, дуже важко.

Що стосується зарплат, також ми не розуміємо, що буде далі. Єдине, що ми розуміємо, що в країні проходять якісь процеси унормування зарплати і держслужбовців, і керівників, і політичних осіб, і так далі, і так далі, тому сподіваємося, щось із цього вийде. Але в будь-якому разі закон в цій частині не те, що не виконується, просто інші закони просто цю ситуацію перекреслили.

І ще одна незалежність, яка наближається до нуля, вона ще не нульова, але наближається, це правотворча незалежність. Як ви знаєте, прийнятий закон, в якому Національній раді також за деякий час прийде необхідність юстувати, тобто затверджувати в Міністерстві юстиції всі наші підзаконні акти. Це відносно нешвидко, бо це рік після закінчення війни або припинення

військового стану. Хотілось би, щоб воно було ближче, але хотілось би, щоб цієї норми вже не було на той момент в законі, і ми в цьому плані працюємо.

Не пам'ятаю, чи я сказав про роботу над створенням органів співрегулювання. Вони почались, ми тільки маємо купу заяв від різних індустрій і про подання кандидатур до *(не чути)* відповідати або надати, напевно, своїм колегам слово. Це Олександр Бурмагін з юридичних питань, Олена Ніцко...

ПОТУРАЄВ М.Р. Валентине, у тебе там якісь проблеми з Інтернетом, а в мене два питання. Можливо, ми пізніше їх обговоримо, після всіх доповідей членів регулятора. У мене перше питання. Ми зустрічалися з Олександром Бурмагіним, разом були на Donbas Media Forum, там була панель саме присвячена теж тому, як зараз працює регулятор. Я би хотів, щоб ми трохи повернулись до тих питань, які там піднімались. Я переконаний, що колегам це буде важливо почути і, можливо, якісь висновки ми з цього зробимо. Питання таке: чи ви бачите як регулятор появу серед претендентів на реєстрацію, ну скажімо так, сумнівних медіа з точки зору того, чи є вони взагалі медіа, чи це справді якийсь реальний проект? І чи немає там через це небезпеки заходу таких номінальних медіа в органи співрегулювання і, скажімо так, перехоплення, можливе перехоплення через таку схему не те що керування, а, скажімо, більшості голосів, створення більшості голосів з таких номінальних медіа в органах співрегулювання? Бо це мене трохи непокоїть. Мені здавалося, що ми заклали достатньо запобіжників в закон, але от ми під час обговорення трохи цієї теми торкнулись на Donbas Media Forum і хотів би, щоб ми до цього трохи зараз повернулись, щоб колеги почули, що відбувається.

І я хотів би, Валентин Коваль дуже зазначив таку тему, яка нас там, знову-таки, непокоїла під час виписування закону і його норм. Валю, може, ти або хтось із колег два-три слова докладніше от про небезпеку

російськомовних ресурсів це конкретизувати, наскільки вона все ж таки велика і що ми можемо зробити. Чи є у нас там в законі достатньо запобіжників, щоби завадити отакій можливій експансії російськомовній в наш медіапростір і чи, можливо, треба щось, якісь зміни запропонувати в закон? Ну наскільки ми можемо бути спокійні на предмет того, що наш медіапростір все ж таки захищений від таких прихованих спроб знову сюди протягнути русифікацію?

От такі два питання. Можемо пізніше, можемо зараз. Я просто їх зафіксував, щоб просто їх не загубити.

Колеги, ні у кого немає ще якихось питань, щоб зафіксувати і потім повернутися до них? Володимир В'ятрович, у тебе.

В'ЯТРОВИЧ В.М. У мене хіба питання трошки (*нерозбірливо*), але цікаве і важливе: а що з пані Ольгою Герасим'юк? Уже котрий раз не бачимо її на засіданнях комітету, які стосуються, власне, зокрема діяльності Нацради. Дякую пану Валентину, що постійно включається. Але все ж таки хотілось би дізнатися, що з пані головою.

КОВАЛЬ В.Ю. Пані голова зараз у відрядженні. Відбувається значна подія в медійному і культурному плані в Парижі, це засідання Комісії ЮНЕСКО. Може, просто неправильно називаю саму подію, але вона на два дні там, вернеться до кінця тижня.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Тут я теж скажу, вона дуже жалкувала з того, що у неї просто чисто логістична накладка. Вона би включилась через Zoom, але воно логістично просто ніяк не вписувалося. А ми теж не могли вже пересувати засідання комітету.

Тоді, може, будемо потроху просуватися далі. Валентине, я розумію, що наступний доповідач – це Олександр Бурмагін. Правильно?

КОВАЛЬ В.Ю. Так.

ПОТУРАЄВ М.Р. То, пане Олександр, будь ласка, вам слово.

БУРМАГІН О.О. Вітаю, шановні народні депутати! Вітаю, колеги!

Насправді пан Валентин основні речі вже озвучив. Стосовно нормативно-правових актів, скажемо так, це те, що з моєї сфери відповідальності. Закцентую декілька моментів, скажу, що Нацрада за цей час провела громадські обговорення і затвердила практично всі необхідні підзаконні нормативно-правові акти, які запускають всі механізми, які передбачено Законом про медіа. Тобто ліцензування, реєстрація медіа, перевірки.

Ми визначили території з особливим режимом мовлення. Активно зараз працює, поповнюється, скажемо так, реєстр медіа-сервісу держави-окупанта, тобто фактично всі, крім трьох і плюс стратегія нормативно-правових актів, розроблено, запроваджено і вони вже працюють. І, власне, ми зараз збираємо, скажемо так, досвід практичний, який стосується вже роботи в практиці всіх цих механізмів, для того щоб коригувати, можливо десь удосконалювати, власне, ті чи інші механізми, які передбачені Законом про медіа.

Так само ми вже розробили нормативно-правові акти, які стосуються співрегулювання, про які буде пані Олена розказувати більш детально, і цей процес вже почався. Ми розробили нормативно-правові акти, які стосуються реформування комунальних телерадіоорганізацій в публічні аудіовізуальні медіа. Тобто фактично всі ті основні частини, скажемо так, і

процеси, які передбачено законом, наразі в процесі реалізації. Тобто це вже працюючі механізми.

Залишилося декілька нормативно-правових актів, які міжвідомчі, вони достатньо складні, але так само вони фактично на фінішній, скажемо так, прямій. Це нормативно-правовий акт, який стосується обрахунку ринків медіа, який розробляє зараз Антимонопольний комітет. Є нормативно-правові акти, які стосуються граничних тарифів на послуги мультиплексів. Це зараз в комунікації розробляється. Тобто це такі складні документи, але вони теж зараз фактично на фінішній прямій.

Хотів звернути увагу ще на два моменти, це те, що у нас є, ну, скажемо так, як ми називали в робочій групі "домашнє завдання". Власне, це те, що при прийнятті закону частина злетіла. Хочу нагадати про Виборчий кодекс і про синхронізацію Закону про медіа з Виборчим кодексом, тому що цей законопроект 8310, він зареєстрований, але поки що він не рухається. І в цьому контексті хотів би звернути увагу, що, власне, Європейський Союз звернув на це увагу в частині свого звіту, який стосується, власне, виконання вимог і руху євроінтеграційного. Європейський Союз звертає увагу, що необхідно оновити законодавство в частині регулювання агітації в Інтернет. Власне, це питання, яке так само 8310 унормовує і врегульовує, тому що, коли ми розробляли Закон про медіа, власне, ми передбачали, що необхідно ці моменти врегулювати. Це одне з домашніх завдань, яке потребує подальших зусиль, скажімо так, на нашу думку, від парламенту. Інший момент – це Кримінальний кодекс, синхронізація там термінології і вирішення деяких питань, які є зараз у частині застосування в інформаційній сфері.

І останнє, що хочу сказати, власне пан Валентин це озвучив, це питання повернення обов'язкової державної реєстрації підзаконних актів для Національної ради. Це питання поки що відтерміноване, але це важливий момент. Ми знову-таки хочемо звернути увагу шановних народних депутатів

на те, що запровадження або вступ в силу цієї норми призведе фактично до колапсу і може просто паралізувати діяльність регулятора на пів року або на рік, тому що якщо ця норма про обов'язкову державну реєстрацію нормативно-правових актів Національної ради вступить в силу, це фактично буде означати, що ми будемо зобов'язані всі ці нормативно-правові акти, яких понад 20 вже ми розробили і зараз вони практично працюють, ми будемо змушені віддавати на юстування до Міністерства юстиції. Це залежність знову-таки регулятора від уряду і контроль через Міністерство юстиції урядом регулятора, що суперечить абсолютно прямо Директиві Європейського Союзу про аудіовізуальні медіа-послуги.

Ми будемо зобов'язані це зробити, тому що фактично будь-які зміни в нашу підзаконку будуть неможливі, тому що неможливо зареєструвати зміни до незареєстрованого в юстиції нормативно-правового акту. Тобто ми можемо потрапити в таку ситуацію.

І власне я хотів би знов-таки звернутися до шановних народних депутатів і звернути на це увагу, на цю небезпеку, яка поки що відтермінована, але в якийсь момент ми просто можемо отримати непрацюючого регулятора, тому що ця вся підзаконка визначає всі механізми, які передбачені законом, тому що порядок проведення перевірок, ліцензування, реєстрація – все це спирається і деталізується на рівні підзаконних нормативно-правових актів.

Це все, пане голово. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Олександрє.

Я хочу тут, колеги, щоб ми були, як кажуть, на одному трєці. Дійсно, разом з громадськими професійними організаціями були розроблені поправки до Кримінального і, якщо я не помиляюся, Кримінального процесуального кодексів України. Ми їх в принципі в процесі погодження з Мінюстом, в неформальний спосіб це я зробив, щоб вони подивилися. І я що

пропоную? Колеги з Національної ради, ви сказали, що готуєте ще там певний пакет змін відповідно до практики застосування закону, я пропонував би реєструвати це все разом, це будуть два окремі, ясно, що пакети, поправки до Кримінального і Кримінально-процесуального кодексів і пакет поправок до Закону про медіа. То ми їх відповідно чекаємо в комітеті від вас.

Дійсно, оскільки норма про юстування прямо протирічить директиві, то в цей пакет поправок в Закон про медіа абсолютно доречно внести поправку, яка виведе регулятора з-під механізму юстування і відповідно поверне цю важливу норму директиви. Бо інакше, зрозуміло, що ми в ході переговорів про членство, які, я сподіваюсь, розпочнуться на початку наступного року, ми переконані в тому, що вони розпочнуться, оскільки ми отримали всі запевнення про це, ми точно зіткнемось просто з вимогою європейських колег. Ми про це вже знаємо, це питання вже піднімалось в розмові з європейськими колегами.

Я вважаю, що просто не доводячи до того, що нам просто будуть вказувати на очевидну помилку, на очевидне порушення, навіть не помилку, а на очевидне порушення директиви, це краще зробити, ясно, що самим, не чекаючи таких зауважень. Ось така моя пропозиція.

І на цьому я хотів би передати слово пані Олені Ніцко. Будь ласка, пані Олено, раді вас бачити і слово вам.

НІЦКО О.А. Колеги, вітаю. Так як зазначили мої колеги, що розпочався перший етап по створенню органів співрегулювання і це етап, коли ми, Національна рада, приймає заяви від трьох медіа, саме три медіа на сьогоднішній день до нас звернулись з ініціативою про створення органів співрегулювання, це онлайн-медіа, аудіовізуальні медіа і аудіальні медіа.

Вже на цьому тижні, 16 листопада, спливає термін подачі заяв від всіх медіа, коли вони подають кандидатів в робочі групи. Яка мета робочих груп? Це перші робочі групи і робочі групи першого етапу, вони мають створити,

напрацювати статут, напрацювати всі установчі документи документи і провести перші загальні збори. Саме тут я думаю про те, що сказав пан Микита, що є така небезпека, що в органи співрегулювання можуть потрапити, ну, скажемо так, небажані медіа чи медіа, які можуть просувати туди і наративи країни-агресора. Я думаю, що саме на етапі напрацювання установчих документів ці ризики можна прорахувати і десь прописати саме в цих документах. Я думаю, що це буде завдання саме перед медіа, які подаються на створення робочих груп.

На сьогоднішній день ми маємо більше 50 заяв. Повільніше у нас надходять заяви від онлайнів. Мені здається, зараз 5 чи 6 заяв ми отримали, а нагадаю, що 12 осіб входять до складу робочих груп, і якщо ми маємо дуже активність таку велику, ми спостерігаємо від аудіовізуальних і аудіальних медіа, ці медіа, вони давно під регуляцією, вони в принципі мали вже досвід такого, знаєте, неформального співрегулювання з регулятором. Ми, якщо ви знаєте, вже працювали з медіа, у нас є робоча група, яка працює над правилами створення і поширення, висвітлення дітей в медіа, це дуже така потужна робота. У нас 5 актів саме регулювання вже існує. І зараз ми працюємо над шостим актом.

Так ось, повертаючись до наших заявників, хочу сказати, що і в аудіовізуальній сфері, і в аудіальній сфері будуть відбуватися вибори, тобто буде рейтингове голосування, щоб вибрати між 20-и чи 25 буде їх на 16 листопада кандидатів, саме 12 членів робочої групи. А сподіваємося, всіх, хто подадуться на онлайн, якщо їх буде не більше 12 осіб, вони всі ввійдуть в цю робочу групу.

Безумовно, другий етап, він буде, ну, скажемо так, такий складніший етап, тому що він вже буде безпосередньо працювати над мовними кодексами, правовому створенні і поширенні інформації, напрацюванням критеріїв. На сьогоднішній день в законі зазначено 14 тем предметів для створення мовних кодексів.

Що стосується Національної ради. Вона розуміє, що всі кодекси, вони абсолютно різні. І у нас з вами є дуже такий важливий і, скажімо так, складний кодекс, який стосується 36 статті і 119 статті закону.

36 стаття – це заборона розповсюдження мови ворожнечі, мови ненависті, дискримінації по відношенню до осіб чи груп осіб за ознаками етнічними, релігійними, сексуальними, гендерними, за ознаками інвалідності, тобто сам цей кодекс буде такий масивний, багат шаровий. І тому ми ще навесні почали свою роботу над напрацюванням певних критеріїв, щоб на момент, коли ми прийдемо своїм, делегуємо 30 відсотків від Національної ради членів для роботи над кодексами, ми вже прийшли не з порожніми руками, а з напрацьованими документами.

І тому з весни ми проводимо такі обговорення з громадськими організаціями, ми зустрічалися з ромами, ми зустрічалися з єврейськими організаціями, ми зустрічалися з кримськими татарами, з представниками мусульманських організацій, релігійних, у нас була зустріч і обговорення з ветеранами, з ГО, які опікуються правами людей з інвалідністю. Для чого ми це робимо? Для того, щоб напрацювати певні критерії. Так, це не остаточні критерії, це тільки пропозиції.

На сьогоднішній день ми започаткували таку програму, яка називається "Компетентні медіа – толерантне і демократичне суспільство". І в рамках цієї програми ми провели вже дві зустрічі. Дякую колегам з комітету, вони поєднувалися до цих обговорень, де ми зустрічаємося з медіа, із громадськістю і теж починаємо якось просувати оці наші пропозиції щодо критеріїв.

І от, наприклад, минулого тижня у нас було обговорення, що стосується недискримінації спільнот ЛГБТ. Так ось ми, щоб ви розуміли масштаб роботи, ми отримали від громадських організацій більше 200 пропозицій, напрацювали 43 критерії, які ми безумовно будемо теж, скажімо так, обговорювати і далі над ними працювати. І це тільки по ЛГБТ спільноті.

Те ж саме відбувається з єврейськими громадськими організаціями, з спільнотами ромів. Тобто це буде дуже така непроста у нас робота.

Тому ми сподіваємось, що у медіа є теж абсолютно чітка позиція, що зворотного шляху не буде. Ми знаємо, що є й ініціативи від медіа, які збираються і вже напрацьовують статuti (і ми приймали участь в деяких обговореннях), вже готують критерії, наприклад 119 стаття, цифролаба збирала, вони теж дають вже проект напрацьованих критеріїв. Ми зустрічалися, у нас було два таких масштабних обговорення з онлайн-медіа стосовно маркування реклами, тому що окремі будуть декілька там, у мовних кодексах є ще і робота, і напрацювання правил, які стосуються і шкідливої реклами, і права поширення реклами. Тобто це нас чекає дуже, ну, скажемо так, непроста цікава і масштабна робота.

Оце в принципі все, що я хотіла вам доповісти, поінформувати вас, яким чином зараз це все відбувається.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Олено.

Я попросив би колег з секретаріату, щоб коли буде виходити новина про наше засідання, можливо навіть окремим якимось там рядком підкреслити наш заклик до медіа українських активніше входити в органи співрегулювання, тому що мене трохи непокоїть динаміка. Тому що дуже важливо, мені здається, щоб саме провідні українські медіа, які дотримуються стандартів високих журналістських, медійних, щоб вони брали з самого початку активну участь в розробці тих кодексів, про які казала пані Олена.

Дійсно, вони були передбачені і хотілося б, щоб якомога більше фахівців-медійників з самого початку були залучені в цей процес. Але це не відповідальність регулятора. Я знаю, що регулятор постійно комунікує з медійниками і нагадує їм про необхідність в ці процеси включатися. Я думаю, що тут просто треба якимось акцентувати про те, що це, власне,

відповідальність медіа, це їм в першу чергу самим потрібно, а не комусь там іншому.

Євгеніє Михайлівно, будь ласка. Ремарочка у Євгенії Михайлівни Кравчук. А потім я хотів би надати слово Тарасу Шевченку. Він теж хотів щось нам сказати.

КРАВЧУК Є.М. У мене насправді запитання до колег, практично до всіх трьох. Я не знаю, яка у нас процедура. Ми завершуємо всіх слухати, включно з Міністерством культури, і тоді задаємо питання чи як рухаємося?

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, я проговорював свої питання власне для того, щоб їх не забути. Євгеніє Михайлівно, можеш зараз поставити питання або після Тараса почнемо просто з твого питання. Дякую.

КРАВЧУК Є.М. Ну давайте, раз я вже взяла слово, то озвучу, бо ці питання якраз стосуються регулятора. По-перше, дякую, що так ретельно працюєте над виконанням Закону про медіа. Дійсно хочу подякувати за ці "круглі столи", які стосуються напрацювання майбутніх кодексів, і брали участь стосовно національних меншин.

Кілька питань. Перше: як ідуть справи із створенням "електронного кабінету"? Ми розуміємо, що в 2023 році якраз власне відсутність фінансування це все дуже сильно ускладнила. Але наскільки я знаю, якась певна робота з Мінцифрою ведеться. На якому етапі і які плани на 2024 рік?

Дійсно, ми розділяємо занепокоєння з фінансуванням. Воно хоч і збільшено в 2024 році, якщо не помиляюсь на 70 мільйонів більше, ніж в 2023 році, але очевидно, що недостатньо. Але в будь-якому випадку, зважаючи на певне збільшення фінансування, як колеги бачать цей бюджет, як збільшення буде використано?

Що стосується нових норм, які запрацювали, власне, з'явилися тільки в Законі про медіа, то цікавлять деталі, як застосовується норма про заборону діяльності медіа, які мають в структурі власності власне країну-агресора. І це стосується очевидно онлайн-медіа, бо і до цього у нас аудіовізуальні не працювали. Але по онлайн є певні, я бачила принаймні в новинах, рішення. І про це би хотілось отримати деталі.

Також я думаю, що всім буде цікаво, як рахується в контексті реєстрації онлайн-медіа, яка частка серед них блогерів тих, які ведуть, власне, соцмережі. Бо ми дали як можливість, скажемо так, реєстрації добровільно не тільки для онлайн-медіа, але і для блогерів. Цікаво, яка там статистика.

І що стосується співрегулювання. Чи правильно я зрозуміла, що представники друкованої преси не подавали свої кандидатури? Якщо ні, то як ви вважаєте, з чим це пов'язано.

І таке конкретне питання. Іде планування. Щоб зрозуміти за цими етапами, коли власне запрацюють вже ці не групи робочі, а саме палати повністю. Дякую. Вибачте, багато питань, але якраз цікаві деталі.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вони важливі, ці питання. Дякую, Євгеніє Михайлівно, що ви їх поставили.

Так, давайте тоді пан Тарас Шевченко і потім перейдемо до обговорення питань, які виникли вже у членів комітету. Будь ласка, пане Тарасе.

ШЕВЧЕНКО Т.С. Дуже дякую, шановні члени комітету, запрошені гості. Я дуже коротко від Міністерства культури та інформаційної політики хотів додати декілька слів. На виконання Закону про медіа Кабінет Міністрів затвердив план організації підготовки проектів актів та виконання інших завдань, необхідних для забезпечення реалізації закону. Фактично, оскільки

Нацрада має незалежний статус, більша частина виконання закону, вона на Нацраді і уряд за це прямо не відповідає, і частини, які урядові, вони увійшли в план. Ми надсилали, я бачу, що в матеріалах комітету у вас є, там понад 100 сторінок всіх звітних документів. Справа в тому, що ці пункти, які по виконанню, їх декілька десятків, вони майже всі на різних міністерствах.

Наше міністерство здійснює координуючу функцію. Міністерство в квітні цього року створило робочу групу з імплементації Закону про медіа. Безпосередньо, наприклад, в наші дії – це було передано від Апарату Ради національної безпеки до Міністерства культури та інформаційної політики – ведення переліку осіб, що створюють загрозу національній безпеці. Відповідно такий перелік осіб на цей момент, власне з квітня чи з 1 травня цього року, ведеться Міністерством культури та інформаційної політики.

Лише для прикладу і кілька прикладів виконаних завдань. Держкіно затвердило перелік офіційної і неофіційної символіки Збройних Сил Російської Федерації, Мінекономіки внесло зміни в контексті бронювання військовозобов'язаних в сфері медіа через визначення критичних ознак і визначення критичних підприємств. Мінекономіки внесло частину змін, не всі, в контексті регулювання зарплат Національної ради телебачення і радіомовлення, апарату. Держкіно розробило Положення про державний реєстр фільмів, ще в процесі ухвалення. Так само в процесі напевно один з найскладніших документів Державної міграційної служби - Порядок отримання інформації про громадянство в контексті співаків та співачок, від якого залежить притягнення тих, хто транслює музику, до відповідальності.

По інших пунктах не буду зупинятися, інформація у вас є в матеріалах. Також працюємо над реалізацією Закону про медіа.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Тарасе.

Бачу підняту руку. Пані Юлія Шевчук, Держкіно. Будь ласка, пані Юліє.

ШЕВЧУК Ю.І. Вітаю, колеги. Я хотіла би зробити лише єдине ремарку щодо виступу Тараса щойно, пана Тараса. Положення про реєстр фільмів, воно функціонує, воно вже є затверджене Кабінетом Міністрів, і у нас повністю реєстр, який ведеться і формується, він розміщується на сайті. Тому будь-який суб'єкт кінематографії, суб'єкт медіа може спокійно ознайомлюватися з реєстром вже існуючим.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми вам дуже дякуємо. Так воно і планувалося. Це дуже добре, що воно так вже і працює. Це хороша новина. Дякуємо.

Колеги, переходимо до питань. Я все ж таки нагадаю, ну, у мене там частково ті питання, які я ставив, пані Олена Ніцко вже відповіла на них. Я все ж таки хотів би повернутися до небезпек російськомовної експансії в наш медіапростір. Може, трохи ще раз, так сказати, трохи докладніше, наскільки високі ризики, колеги з Нацради, ви вбачаєте? І, як я вже казав, чи достатньо у нас запобіжників для цього? Чи, можливо, щось треба підсилити також на законодавчому рівні? Не тільки на рівні вашої нормативки, можливо, нам треба щось разом з вами напрацювати, прийняти в пакеті тих змін до Закону про медіа, який планується.

Валентине Юрійовичу, може, ти, може, хтось з колег?

КОВАЛЬ В.Ю. Ну, я готовий. Може, хтось з колег готовий щось сказати? У мене є відповіді на питання, які прозвучали і від пана Микити, і від пані Євгенії.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну так давай тоді почнемо, може, з тебе?

КОВАЛЬ В.Ю. Давайте. Стосовно входження псевдомедіа, так би мовити. Пані Олена розповіла, що на цьому етапі це не є чимось значущим. Скажу, що взагалі питання псевдомедіа, воно, напевно, існує, воно існує майже теоретично. Ми маємо лише один випадок, коли в соцмережах відбувається обговорення того, що ми зареєстрували компанію або онлайн-медіа, яке за своєю назвою дуже схоже на те, яке існувало раніше. Але тут питання в тому, чи є в Національній раді компетенції для того, щоб визначати по документам заявним, чи це медіа є оригінальним, чи це медіа є копія і так далі.

Тому тут питання просто в тому, що ми напрацьовуємо певний досвід і, напевно, щось запропонуємо законодавцям або щось буде на рівні підзаконних актів Національної ради, бо такі випадки крадіжки брендів і так далі, воно навіть не про медіа, а більше про інтелектуальну власність, але такі речі напевно будуть. Поки ми не маємо якоїсь статистики. Умовно кажучи, можна сказати, що на 500 приблизно зареєстрованих друкованих і онлайн-медіа лише один випадок, коли є певні обговорення в Інтернеті, що ми щось не так зареєстрували.

Що стосується російською мовою іноземних медіа і ризики - це питання суспільного інтересу. Поки ті медіа, які ми реєструємо, іноземні, або не реєструємо, але вони є в інформаційному просторі, бо вони європейського походження, що записано в законі так, як хотіли саме європейські експерти. Там кіно, там немає новинних каналів, там немає каналів, які показували, демонстрували б документальне кіно, яке більш може звернути на якісь ідеологічні історії. Але можу сказати, що, по-перше, це конкуренція з вокальними українськими нашими каналами, які мовлять українською, і виходить, що ми таким чином своїм трохи робимо гірше від того, що є іноземці, які мовлять російською.

З іншого боку, мене особисто дратує, коли я чую фразу про те, що "фільм дубльований по заказу телестудии "НТВ плюс", коли вона є, умовно кажучи, серед підсанкційних і ми вже навіть забули, що таке "НТВ плюс", а на кінці фільму на російськомовному іноземному медіа згадаються такі медіа. Або студія "Піфагор", яка продовжує працювати на території Мосфільму, як мені відомо, прямо поруч з телецентром "Останкіно", і підібратися до цього ми поки не можемо.

Ми шукаємо зачіпки, яким чином дублювання, яке власне і робить цей фільм таким, що цікавий і можливий для перегляду в Україні, яким чином дублювання прив'язати до ознак фільму, які б робили його фільмом, який створений за участі країни-агресора. Бо жодна європейська студія не дублює європейське кіно російською мовою, цим дубляжем займаються виключно російські компанії і розповсюджується таке кіно виключно на каналах, які або розраховані на російськомовну аудиторію, або створені російськомовними людьми.

Сподіваюся, я відповів. Це питання до обговорення, бо коли ми говоримо, щоб заборонити взагалі неукраїномовне кіно або заборонити російськомовне кіно в телепросторі, то мова іде про існування певної кількості наших реєстрантів тепер – це провайдери кабельні, які напевно з одного боку втратять клієнтів, а клієнти ті підуть кудись "наліво", умовно кажучи, в Інтернеті шукати це, у тому ж Ютубі, в якому це неможливо вичистити повністю, або по піратських сервісах. Хоча ми з ними починаємо зараз воювати. Але з цього приводу цілий гвалт в Інтернеті, що ми заборонили HDrezka, яка збирає гроші на українську армію. Тут така історія, що важливіше: піратське кіно чи гроші українській армії? Отака історія.

Далі, пані Євгеніє, які справи з "електронним кабінетом". Питання в тому, що ми не без участі керівництва і комітету також почали співробітництво з Мінцифрою. І Мінцифра з грошей, які вони мали не на наш кабінет, а взагалі на якісь проекти, пов'язані з цифровізацією економіки, вони

розпочали роботу над реєстром і "електронним кабінетом". Зараз певна частина цього шляху пройдена. Друга частина цього шляху не пройдена, бо донори в Мінцифрі свою частину сплатили, а у нас в бюджеті на продовження роботи немає. Тому ми дуже сподіваємося, що ми бюджетом 2024 року закриємо питання запуску реєстру і "електронного кабінету".

Навряд чи я можу щось точніше сказати. Я можу сказати, що частина вже зроблена, навіть ми вже прийняли в дослідну експлуатацію певний функціонал і зараз перевіряється. Але інтерактивні функції, які описані в законі, там до цієї частини роботи не дійшли. І це ще не закінчена робота, вона продовжиться, як тільки відкриється фінансування 2024 року. Бо в 2023-у ми отримали десятки, ну не десятки, там 5-6 листів з Мінфіну, що не на часі.

У нас була дійсно велика робота з паном Тарасом Шевченком з Міністерства культури в спробі отримати фінансування. Але також вийшло, що в той момент, коли ми це обговорювали, нам здавалося, що гроші донорів Мінцифри покривають виробництво повністю всього кабінету. Насправді те, що ми прописали в законі, виявилось досить складним, і вони тільки частину функцій на свої гроші змогли реалізувати, тому ми запуск реєстру і "електронного кабінету" змушені перенести на наступний рік 2024-й.

Дотичне питання. Наш бюджет збільшився, дійсно він збільшився, і питання: як ці нові гроші використовуватимуться. Там же насправді він збільшився не просто на суму близько 70 мільйонів, там трохи менше насправді, а він збільшився, умовно кажучи, зарплата, оплата праці в Національній раді збільшилися серйозно. Там щось 42 чи 43 мільйони - капітальні затрати, які в цьому році були нульовими, вони там на рівні 9 мільйонів. А ми сподіваємося з цих грошей якраз оплатити завершення роботи над *(не чути)*.

Ми мали з цього приводу окрему бесіду з Мінфіном. Напевно, просто Мінфін вже знає, як буде виглядати ситуація зі змінами до оплати праці на

держслужбі, бо, ви ж знаєте, зараз іде процес, там грейди, сім'ї і так далі, там багато чого відбувається. Вони, напевно, знають щось більше, ніж можуть нам сказати. Тому вони просто додали ці гроші, і це стосується виключно Апарату Національної ради.

Що стосується членів Національної ради, нас восьми, то це справа Мінекономіки і змін, які Мінекономіки готує до Постанови 304. Ми не маємо доступу до цього робочого процесу і будемо чекати їх варіанту 304 Постанови, зрозуміємо, чи щось зміниться в оплаті праці членів Національної ради. Але в будь-якому разі ви розумієте, про якусь там незалежність, коли ти постійно чекаєш щось від Кабміну або щось від міністерства, це не про те.

Далі. (*Не чути*) можливостями статей 120 і 121, але так, як там сформульовано, воно змушує нас просто звертатися до медіа з проханням надати документи, які підтверджують відсутність такого зв'язку. Ну, розумієте, ви звертаєтесь до якоїсь компанії, яка зареєстрована в Іспанії або в Сполучених Штатах: надайте документи, які підтверджують відсутність фінансування з боку країни-агресора. І що ми у відповідь отримуємо? Ми отримуємо відповіді, які в кращому випадку за минулий рік або 2-3 роки, звідки надходять гроші там і так далі, і так далі. Це все, що ми можемо зробити. Тому тут наші можливості трохи обмежені. Зараз скажу більше, ми написали лист до людей, які знаються на американських фінансових інструментах, чи можемо ми отримати доступ до якихось фінансових інструментів, які нам дадуть можливість це перевіряти. Як тільки щось зрозуміємо, тоді, може, додатково відрепортуємо вам.

Стосовно частини зареєстрованих блогерів, це пан Олег може сказати. Я пам'ятаю лише одного, можливо ще хтось там додався. Пане Олеже.

ЧЕРНИШ О.М. Не скажу по зареєстрованим блогерам. Я збирався розповісти про МХ-7, який в порядку денному.

ПОТУРАЄВ М.Р. Це в нас наступне питання.

БУРМАГІН О.О. Можливо, пане голово, я два слова скажу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, пане Олександрє.

БУРМАГІН О.О. В контексті тих питань, які прозвучали. Стосовно онлайн-медіа, їх зараз станом на останнє засідання 144 в реєстрі. 144 онлайн-медіа і власне блогерів, наскільки я пам'ятаю, або, скажемо так, акаунтів з платформ доступу до інформації зареєстровано десь порядку 20. Тобто це в нас там і ТікТок, і Телеграм, і Фейсбук, і Ютуб, тобто по суті зі всіх платформ, які існують, добровільно приходять реєструватись як онлайн-медіа певні суб'єкти.

Стосовно того, що преса не подалась на співрегулювання. Просто хотів теж звернути увагу, що насправді це, ви теж правильно на цьому акцентували, це, скажемо так, в їх інтересах. Якщо вони, скажемо так, не ініціювали цей процес, саме преса, створення співрегулювання, то власне регулятор має всі повноваження працювати, скажемо так, на підставі власної дискреції, власної експертизи і власних висновків. Тобто просто преса сама себе позбавила двох ключових можливостей – це напрацювання цих кодексів з критеріями по складних контентних обмеженнях і другий момент, який поки що вони не хочуть для себе реалізувати, це отримання незалежних висновків в конкретних справах про порушення тих чи інших контентних обмежень конкретним друкованим медіа. Тобто такі можливості, я думаю, скоро з'являться у всіх інших видів медіа. Ну, преса поки що чомусь вирішила, що їм це не потрібно.

Стосовно того, коли можуть з'явитись кодекси і ці органи буде створено. Ми з колегами обговорювали. Я думаю, що цей процес реєстрації цих органів співрегулювання, це будуть окремі юридичні особи по кожному

виду медіа, десь завершиться в кінці року. Ми дуже сподіваємося насправді, що вони... Ну, точно це будуть робити аудіальні і аудіовізуальні медіа, умовно кажучи на весну вже будуть певні проекти і драфти цих кодексів по певних темах, які ми будемо розглядати, затверджувати, і вже це будуть такі правила гри, узгоджені між індустріями і регулятором.

Стосовно іноземних медіа, які заходять з російською мовою. Я буквально два слова скажу, що всі, які заходять з російською мовою на реєстрацію, ми їх дуже ретельно вивчаємо. Скажемо так, ми розуміємо, що ворог використовує мову як зброю і всі, хто там зі Сполучених Штатів, з Британії, всі, хто заходять на реєстрацію і зазначають, що вони контент будуть поширювати російською мовою, ми максимально їх перевіряємо на підставі тих норм, які є в законі, скажемо так. Тобто ми максимально застосовуємо всі інструменти, які нам надає Закон про медіа, в тому числі і вивчення, ми зараз цю теж практику напрацьовуємо, вивчення фінансових документів, звітності і всього іншого. Як це можна обмежити або, скажемо так, ще більш, можливо, ретельніше вивчати, можна про це говорити, дискутувати, тому що коли закон розроблявся, пам'ятаєте, що була дискусія. Країни Балтії, вони до вступу в ЄС оцей перехідний період говорили, що обов'язкова реєстрація.

Поки ми не члени ЄС, скажімо так. Можна різні механізми продумувати, як можливо вдосконалити цей контроль і нагляд, але знову-таки, я думаю, що ці механізми потрібно буде, якщо ця дискусія буде тривати, то вона має бути з залученням Єврокомісії, щоб, скажімо так, ми не запровадили ті чи інші інструменти, які потім нам скажуть, що знову-таки суперечить Директиві. Але я думаю, що можна поговорити, як це можна вдосконалити.

В принципі, все. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Олександрє.

_____ . Я можу додати лише, щоб заспокоїти. Виходить така штука, що ті іноземні медіа, які заходять до нас з Америки, це медіа, які створюють абсолютно відомі і зрозумілі нам українські бізнесмени. А ті канали, які, як нам здається, з російськими грошима і в інтересах Росії, вони всі заходять через реєстрацію в країнах Європейського Союзу, там Естонія, Іспанія, напевно я зараз не згадаю якоїсь третьої країни. Це просто є країни, в яких реєстрація медіа відбувається не медійними регуляторами, а регуляторами, які взагалі займаються якимось більш широким спектром послуг, і для них медіа – це як відкрити кіоск з продажу біляшів, так само вони реєструють медійні сервіси і не дуже, хоча з естонцями ми працювали, і вони сказали, що вони не знайшли жодних ознак того, що вони могли б не надати ті ліцензії тим каналам, про які ми здогадуємося, що вони навіть зароблять гроші росіянам..

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Дивіться, колеги, я думаю, що ми таким чином маємо зробити. Я переконаний, що, по-перше, всім колегам в комітеті буде дуже цікаво ознайомитися з стратегією, яку ви зараз закінчуєте розробляти – стратегію розвитку нашого медійного простору. І ми запрошуємо вас її у нас презентувати як тільки ви будете готові, щоб ми теж були поінформовані, жодним чином в цьому сенсі ми не втручаємося в незалежність регулятора, але у нас вже є хороший досвід із Міністерством культури та інформаційної політики, коли ми заздалегідь знаємо про плани в тій чи іншій галузі. У нас була дуже хороша розмова щодо Державної програми з розвитку і підтримки української мови. Це я про стратегію, про те, що ми вас запрошуємо до нас завітати і презентувати у нас стратегію, і там можливо я би запропонував поговорити трохи докладніше про оці от медіа, про які ми зараз говорили, російськомовні і походження з інших країн Євросоюзу, зі Сполучених

Штатів або там із якихось інших, щоб більш докладно ми, можливо, про це поговорили прямо з переліком: хто, звідки, з якої країни, з яким контентом, скільки їх, щоб ми краще розуміли теж цю ситуацію.

Так, колеги, наш час для обговорення першого питання вичерпаний. Ще я планував годину, що ми обговоримо про МХ-7, це теж важливе питання.

Завершуючи, тільки хотів зазначити, що безперечно ми вітаємо ваші перші кроки у боротьбі з піратськими ресурсами. Що би там не писали в Інтернеті про збори, ми маємо всі займати відповідальну позицію і розуміти, що скільки б там якийсь піратський ресурс не збирав на підтримку ЗСУ, це жодним чином неспівставно з тими грошима, які ми отримуємо від тих країн, які послідовно роками вимагали від України серйозних результатів в боротьбі з піратством.

Так що, якщо ми будемо зважувати на різних шальках терезів допомогу, яку жодним чином не можна ставити під загрозу через те, що будемо залишатися такою "чорною дірою", такою "бухтою піратською", із тим, що там хтось збирає на ЗСУ – це просто неспівставні речі. А наші громадяни мають все ж таки зрозуміти, що Україна має бути частиною цивілізованого простору не просто на рівні декларацій, а і виконання законів.

До речі, дійсно я побачив ці реакції. Я не полінувався і подивився, що там відбувається на тих ресурсах, які в черговому переліку піратських. І я думаю, що нам варто повернутися можливо. У нас там, по-моєму, пане Олександр Бурмагін, в тих поправках до Кримінального і Кримінального процесуального кодексів це піднімалося. Це питання якраз у запровадженні відповідальності до тих рекламодавців, які фактично своїми грошима підтримують і утримують піратські ресурси. Які б вони не були патріоти, поперше, там специфічні бізнеси, які, я вибачаюсь, заробляють на бійцях Збройних Сил України. Заробляють, так? І при цьому кажуть, що вони там збирають.

Ну там треба ще порівняти варто було би, скільки вони витягають з кишень бійців і скільки вони передають на потреби Збройних Сил України. Тому це така позиція, не дуже, знаєте, яка викликає повну довіру і підтримку.

Ну ось на цьому, думаю, що треба вже завершувати і переходити до другого питання. Я думаю, що варто, щоб розпочало, можливо, міністерство чи регулятор. Колеги, як, хто? Або Олег Черниш, або Тарас Шевченко? Хто розпочне, а потім ми передамо слово колегам з ДКЗІ, Держспецзв'язку і з Концерну РРТ.

ЧЕРНИШ О.М. Дякую. Я думаю, що ми почнемо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давай, Олегу.

ЧЕРНИШ О.М. Дякую, пане Микито. Добрий день, шановні члени комітету, добрий день присутнім.

Національна рада 5 грудня 2019 року ухвалила рішення про створення мультіплексу МХ-7. Оператором мультіплексу було визначено Концерн РРТ, а її затверджено в перелік 158 населених пунктів, канали та потужності передавачів МХ-7. Рішенням від 6 липня 2023 року було оголошено конкурс на отримання ліцензій на постачання послуг для потреб мовлення, і 6 листопада Концерн вже отримав ліцензію, сплатив ліцензійний збір і отримав ліцензію.

20 липня Національною радою було оголошено конкурс на отримання ліцензій на мовлення з використанням найбільш частотного спектра в мережі МХ-7. На жаль, ми не змогли допустити до конкурсу Суспільного мовника, було подано 11 заяв, ми не змогли допустити до конкурсу Суспільного мовника. Це якраз питання щодо внесення колізії в нашому законі. НСТУ не сплатило конкурсну гарантію. Вони не могли сплатити, а ми без сплати конкурсної гарантії не могли розглядати їх заяву.

Переможцями конкурсного відбору стали 7 компаній. Ми плануємо, що з нового року в МХ-7 шляхом видачі тимчасового дозволу увійде компанія "Армія TV" і на місця, які залишились, буде оголошено додатковий конкурс. Ми все-таки бачимо, що програми НСТУ увійдуть до державного мультиплексу.

Крім того, з 6 липня 2023 року розпочалася тестова експлуатація мультиплексу. Колеги з концерну РРТ тестують синхронізацію, тестують, яке іде покриття. І в результаті цієї роботи виявлені були білі плями в результаті роботи з обласними військовими адміністраціями, з Українським державним центром радіочастот, з концерном РРТ. Зараз вирішується питання щодо закриття цих білих плям особливо по прикордонню. За результатами цієї спільної роботи було отримано висновки щодо добудови мультиплексу сьомого в населених пунктах Дружба, Краснопілля Сумської області, Полісся, Ріпки, Семенівка Чернігівської області, Вільча, Байрак, Богодухів Харківської області.

Концерн (вони самі краще зможуть розповісти) уже реалізує оці додаткові передавачі в мультиплексі МХ-7.

Стосовно питання пана Микити, які проблеми є при ліцензуванні. Я відразу хочу вказати на статтю 55 частина четверта: "У разі участі в конкурсі лише одного учасника він визнається переможцем конкурсу за умови відповідності його зобов'язань як учасника конкурсу умовам ліцензії". Умовно кажучи, проходить конкурс на МХ-7, до нас приходять умовний канал "НАШ", і Національна рада змушена у відповідності до закону видати йому ліцензію. Тобто тут потрібно теж буде, мабуть, якісь зміни вносити.

У мене все. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Олеже.

Колеги, я думаю, що треба переходити до доповідей колег з Держспецзв'язку.

Будь ласка, колеги, хто хотів би розпочати? У нас двоє представників. Чи, може, пан Сергій Семерей з концерну розповість нам...

Будь ласка, пане Сергію, вам слово.

СЕМЕРЕЙ С.І. Доброго дня всім присутнім! Олег Миколайович детально розказав про організаційні всі моменти.

Щодо технічної складової. Я лише поправлю, що з 01.06 мультиплекс запущений в тестову експлуатацію. Із 158-ми станцій в роботі 135, 20 це на окупованих територіях знаходяться згідно висновків, отриманих нами від УДЦР. І три станції зараз в процесі, там Нікополь, він обстрілюється, в п'ятницю в черговий раз обстріляний, на жаль, тому там мультиплекс не працює. І ще дві станції в стадії добудови.

Тестова експлуатація показала надійність системи. Ми в першу чергу тестуємо супутникові канали. Дуже важливо, що ми вибрали супутникового оператора, який відрізняється від оператора, який надає послуги товариству "Зеонбуд", це робить систему ефірного мовлення в Україні більш стійкою, тому що при зникненні одного з супутників все рівно телебачення в Україні збережеться.

Ну і ті рішення, які ми застосували при будівництві мережі, вони показують, скажемо так, високу якість і картинку, і надійність роботи передавальних станцій. Ми будували згідно висновків, отриманих від УДЦР із тими ж параметрами, які прописані, чітко дотримувались. Але ідеалу не буває і є якісь прогалини в покритті. Це дійсно в першу чергу прикордоння, де ніколи телебачення не було, прикордоння Сумської і Чернігівської області. Ми там за літо побудували 5 веж, на них встановили передавачі МХ-7 стоватні, називаємо це зараз таким гарним словом "цифровий пояс інформаційної безпеки". УДЦР перевірів...

Ну, по-перше, щодо покриття, повернись назад. Покриття згідно висновків – 90 відсотків території в той час, як, скажемо так, покриття

існуючих мереж, воно до сих пір не визначено ні теоретично, ні практично. Але ми там допускаємо, що перший мультиплекс від "Зеонбуду", він має краще покриття, бо встановлені були згідно рішення Національної ради додаткові ретранслятори і можна говорити, напевно, про 70 відсотків території. Другий, третій, п'ятий, скоріше за все 65. Тут ми говоримо, що МХ-7 покриває 90 відсотків території і мультиплекс у них гнучкий, оскільки оператор державний, ми дозакриваємо зараз оці білі прогалини, в першу чергу, я назвав, це Сумська і Чернігівська область, п'ять ретрансляторів. Три з них вже включено в роботу, це Ріпки в Чернігівській області, Семенівка в Чернігівській області і Дружба в Сумській області.

16 листопада на День працівників радіо, телебачення і зв'язку буде завершений цей проект, буде ще включено Краснопілля та Полісся. І в подальших планах це Богодухів в Харківській області, де також з цифровим телебаченням біда. Таким чином ми розуміємо, що вже конкурс проведений на виключний перелік, на 158 населених пунктів, але ми змушені реагувати, добудувувати, встановлювати якісь ретранслятори і вже потім з Національною радою будемо вирішувати, що з ними робити і як вони попадуть, скажемо так, як вони долучаться, ці ретранслятори, до основної мережі МХ-7.

Із проблем. Проблем реально дві. Одна організаційна: те, що ми, включивши за рішенням Національного центру управління мережами, з 01.06 на цю мережу маємо видатки, які зараз повністю лягли на Концерн РРТ, це 8 мільйонів собівартості на місяць. Ми зараз накопичили 50 мільйонів борг по електроенергії, Концерн РРТ перед електропостачальними організаціями. І Держспецзв'язок вирішує питання, як би покрити наші збитки на оцей період перехідний, до того часу, поки ми укладемо угоди з мовниками, з ліцензіатами.

Друге питання, і воно постає постійно, це наявність парку антен, приймальних антен метрового діапазону. Тут наше бачення таке, що в

ближній зоні і в середній зоні проблем немає, тому що метровий діапазон приймається і на дециметрові антени, і на ті антени, які залишилися від аналогового телебачення. В принципі, зараз обласні адміністрації ведуть такі промоакції, брифінги якісь, медіа висвітлюють і прийом забезпечений.

А ось дальня зона, а особливо ті місця, де телебачення ніколи не було ефірного, прикордоння, є дійсно проблеми з приймальними антенами, потрібні антени плюс-мінус з хорошим коефіцієнтом підсилення – 7 децибел в ідеалі. І зараз, скажемо так, Держспецзв'язок буде подавати (тут присутній Володимир Михайлович, він напевно мене поправить), але я так розумію, буде подаватися прохальна частина: виділити з бюджету на 40 тисяч приймальних антен. По-перше, це для малозабезпечених верств населення, по-друге, це для тих регіонів, де не було ніколи ефірного мовлення і зараз люди, ну для людей купити, можливо, зараз антени (*нерозбірливо*).

З МХ-7 можу додати. Очікуємо комерційно експлуатацію з 1 січня в тому плані, що ми після того, як переможці конкурсу Національної ради вже отримають бланки і ліцензії, у нас буде підстава заключати комерційні угоди на оплату наших послуг. І я допускаю, що це розпочнеться з 1 січня.

У мене все. Якщо якісь питання, відповім.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Сергію Івановичу.

Олег Миколайович, бачу твою руку, але от Володимир Михайлович теж піднімав руку і точно хотів щось там додати, прокоментувати. Володимир Михайлович Трофименко – заступник Голови Держспецзв'язку. Будь ласка.

ТРОФИМЕНКО В.М. Доброго дня, шановний Микито Руслановичу, шановні народні депутати, присутні. Хочу додати декілька моментів щодо побудови МХ-7. Навіть в умовах війни ми спромоглися його збудувати і навіть розширити по тим точкам, які первонаочально не були в плані запуску,

якраз за рахунок тих передавачів, які повинні були розміщатись на тих локаціях, які зараз знаходяться на окупованих територіях. Крім того, є програма забезпечення, як сказав Сергій Іванович, цифрового поясу безпеки і зараз ця програма стоїть як одна з пріоритетних як у Кабінету Міністрів, так і в Президента України, і ми цим зараз займаємось.

І для нас дуже турботно максимально швидкий запуск МХ-7, тому що ми його будували за кредитні кошти. Всі ж ми пам'ятаємо, що держава надавала державну гарантію і банк видав нам кредитні кошти за побудову МХ-7. І Концерн в умовах війни, коли багато мовників не оплачують наші послуги, крім того з 1 червня дійсно МХ-7 працює в тестовому режимі за рішенням, протокольним рішенням Офісу Президента та Національного центру управління, в зв'язку з тим максимально швидко хочемо його все-таки запустити, щоб могли компенсувати і ті борги, які є.

У мене є велике прохання, Микито Руслановичу, щоб у нас включили в робочу групу тих, хто робить зміни до Закону про медіа, тому що багато питань, які виникають якраз у Концерну як основного оператора по наданню таких послуг, ми багато де попали в юридичний вакуум або в конкуренцію норми, наприклад однієї з позицій. Ті мовники, які знаходяться в інших мультиплексах, щоб вони перейшли перейшли в МХ-7, вони повинні перейти одночасно, там здати ліцензію, тут відкрити своє мовлення, але з обмеженням глядацької аудиторії, з обмеженням фінансування рекламодавцю і так далі, і тому подібне. То телемовники неодноразово звертались до нас, розглядаючи питання, оскільки закон забороняє одночасну трансляцію одного контенту в різних мультиплексах, звертались, яким чином це можна зробити. Ми звертались також і до Ради національної безпеки і оборони України, тобто це питання якраз розглядається, питання, які документи повинні бути. І якщо раніше обов'язково, наприклад, Концерн надавав згоду на проведення конкурсу стосовно своїх об'єктів, які він

планував надати в користування тому чи іншому оператору, на сьогоднішній момент цього немає.

Тобто багато питань, які суто технічні. І якщо це було б в мирний час, то можна було спокійніше це робити, а у військовому часі є особливості, коли треба багато яких речей робити на завтра, вірніше не на завтра, а на вчора, і часу для того щоб пройти всі процедури, досить часто не вдається. Тому дуже хотілося б, щоб представники (*нерозбірливо*) Держспецзв'язку були залучені до робочої групи, тому що ми робимо одну ту саму справу А на сьогоднішній день закон є недосконалий і всі присутні знають, що дуже багато якраз проблематики в реалізації тих чи інших завдань.

Ну, в цілому дякую за увагу. Наче все.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую вам, Володимире Михайловичу.

Дійсно, серйозні питання ви підняли, і я думаю, що регулятор, який є якраз координуючим центром з підготовки цих змін до Закону про медіа, зможе з вашими фахівцями відпрацювати ці питання. Якщо потрібна ще додаткова наша модерація, ми завжди готові в цьому процесі теж взяти участь, тим більше, що ми будемо включатись так чи інакше, тому що поправки-то від нас будуть іти, бо право законодавчої ініціативи у нас в цьому сенсі. Можливо, вони там частково можуть бути від Кабміну, ми ніколи не проти, але ясно, що більша частина піде саме від нас. Тому давайте цей процес розпочнемо. Я думаю, що як тільки будуть ваші пропозиції, на що саме треба звернути увагу, тим більше, якщо вже буде певне бачення норм, то ми одразу готові сідати і обговорювати. Zoom це дозволяє зробити максимально гнучко і оперативно.

Так, я бачу коментарі з боку Нацради, але спочатку Ірина Мирославівна Констанкевич має запитання. Будь ласка, Ірино Мирославівно.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Добрий день, товариство!

Я радше маю коментар щодо попередніх виступів. Насамперед я хочу подякувати за те, що це питання включено у сьогоднішнє засідання комітету.

Друге, відкоментувати таку обставину, що я вважаю, що нам потрібно не починати процес обговорення цієї проблеми, а власне як комітет, якщо я не помиляюсь, від 2019 року активно був у цій темі присутній. І нагадаю, що ми були ініціатором проведення комітетських слухань якраз щодо забезпечення мовлення в Україні якраз в прикордонні. І от термін "цифровий пояс безпеки" очевидно був як термін і як розуміння стратегії роботи держави проявлений саме на тих комітетських слуханнях, які відбулися весною 2020 року.

Тому питання, якби це був мирний час, воно, очевидно, неправильно сформульоване, тому що саме наш комітет в мирний час, виходячи з аналізу ситуації і розуміючи стратегічні пріоритети, наголосив, до речі, і в своєму рішенні зафіксував про необхідність розбудови мультиплексу МХ-7, і тому це питання є вкрай важливим. Воно було сформульовано раніше і наразі ми теж як комітет, на мою думку, повинні бути всередині процесів, для того щоб розуміти і стратегію, і важливість реалізації цього питання.

Тому моя пропозиція, щоб обов'язково члени комітету були включені до робочої групи і напрацювали спільні рішення. Даруйте, що, можливо, ось так повернула нас до недавньої історії і до результатів комітетської роботи спільно із регулятором у попередній період.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Це абсолютно слухний коментар, Ірино Мирославівно. Я думаю, що нам всім, членам комітету, хто присутній зараз, приємно почути, що наші рекомендації за підсумками наших слухань і відповідно до наших рішень комітетських починають втілюватись в життя.

У мене є питання. Можливо, колеги по ходу обговорення зараз на нього дадуть відповідь. Чи правильно я розумію, що оцей "пояс безпеки", він

створюється в першу чергу через надання нашим громадянам доступу до наших електронних медіа, тобто власне та робота, про яку пан Сергій Семерей казав? Ну тобто фактично розвиток МХ-7 дозволяє заповнити частотний спектр саме нашим сигналом цифровим і таким чином, з одного боку, завдяки цьому наші громадяни отримують доступ до українських медіа, а з іншого боку, відповідно завдяки заповненості РЧР там не буде вже присутності російських або інших медіа з так, скажімо, не дуже дружніх, зрозуміло, в першу чергу це стосується Білорусії, держав.

Ну це в мене був такий коментар-питання. Буду вдячний, якщо хтось...

СЕМЕРЕЙ С.І. Можна я відповім?

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Сергію, будь ласка.

СЕМЕРЕЙ С.І. Якщо брати Сумську, Чернігівську і Харківську області, то ініціатива щодо закриття цих білих плям ішла від обласних адміністрацій, вони спільно з представниками Нацради, з Нацрадою запропонували закрити найбільш такі проблемні місця. До нас надійшли офіційні листи, або комісії створені при обласних адміністраціях, або ще в якійсь формі. Відповідно ми з УДЦР перепроверили, що дійсно там є проблема, і реагували. Таким чином ми внесли дійсно, як казав Володимир Михайлович, оскільки додаткових коштів вже не було, то ми використали передавачі, призначені для окупованої частини Херсонської і Запорізької області, і закрили ці питання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Це абсолютно, я вважаю, раціональне рішення, бо в тих умовах, в яких ми знаходимось, я вважаю, що ресурси наявні треба використовувати так, як треба.

СЕМЕРЕЙ С.І. Це звісно не вирішує питання проникнення російського мовлення паралельно. Як мінімум, це дає альтернативу. І якщо це в контент цього мультиплексу будуть повернуті, буде вибір і вибір, сподіваємось, буде на користь української...

ПОТУРАЄВ М.Р. Абсолютно я з вами, пане Сергію, погоджуюсь. Моя особисто позиція полягає в тому, що ми пам'ятаємо, скільки було розмов після 2014 року про необхідність глушити ворожий сигнал і в цьому дійсно необхідність є. Але, на мій погляд, пріоритетність має бути така: ми спочатку заповнюємо наші частоти, повністю використовуємо на 100 відсотків наш РЧР і заповнюємо його нашим сигналом, таким чином витісняючи ворожий сигнал. А там, де ми не заповнюємо і де ми бачимо якесь вороже проникнення, тоді треба там вирішувати вже в другу чергу питання ворожого проникнення. Але на мій погляд, тут пріоритет номер один точно, я думаю, що колеги з комітету поділяють мою думку, що пріоритет номер один – це максимальне використання власного радіочастотного ресурсу, для того щоб саме власним сигналом закрити весь той спектр частот, який ми можемо заповнити.

ТРОФИМЕНКО В.М. Можна хвилинку?

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка.

ТРОФИМЕНКО В.М. Я доповню Сергія Івановича. Проблема в тому, що ці точки, де по областях звернулись губернатори, і не тільки там Чернігівська, Сумська, Харківська області, а це і Рівненська область, і Житомирська область, там де проникає ворожий контент, проблема в тому, що інші мультиплекси не забезпечили за час їх існування якраз покриття в цих місцях. І наприклад Ріпкинський район, Семенівський частково район,

вони ніколи не мали українського телебачення. На сьогоднішній день от якраз завдяки МХ-7 ми закриваємо саме територію, тому що воно може бути з точки комерційної не так вигідно, бо кількість людей, які там знаходяться, недостатня для гарної комерціалізації, але в нас є зовсім інша задача – це забезпечення інформаційної безпеки. Тому якраз і будується це інформаційний пояс безпеки.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Ну от це власне абсолютно дуже добре, що ми на одній хвилині, як-то кажуть. Я думаю, що всі колеги підтримують, і з моєї точки зору це абсолютно вірні рішення, це те, про що ми говорили з самого початку, що тільки створення державного мультиплексу дозволить вирішити ці питання відповідно до інтересів держави і суспільства, а не тільки ґрунтуючись тільки на комерційних інтересах і засадах.

Так, Валентин Коваль, будь ласка, і потім Олександр Бурмагін.

КОВАЛЬ В.Ю. Я думаю, Саша був перший. Давайте, хай Олександр Бурмагін.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я не побачив, чия рука була перша. Олександр Бурмагін тоді.

БУРМАГІН О.О. Колеги, я дуже коротко. Стосовно цього перехідного етапу, про проблематику, яку ви зараз озвучили стосовно того, щоб одночасно мовити в декількох мультиплексах одному мовнику, наприклад. Закон дійсно це забороняє. Але закон, з іншого боку, не вимагає, щоб це відбулось негайно, тобто закон передбачає, що протягом року з дня отримання ліцензії мовник має розпочати мовлення, тобто він протягом року

повинен закінчити всі там, скажемо так, справи з попереднім мультиплексом, а потім розпочати мовлення в новому мультиплексі. Тобто, як на мене, рік – це достатньо тривалий час і нормальний час, достатній, скажемо так, для переходу з одного мультиплексу в інший.

З іншого боку, якщо є пропозиції змінити цей підхід і дозволити одночасне мовлення одного мовника в декількох мультиплексах, то дійсно стосовно цього потрібні зміни до закону. Ми отримали пропозиції від КРРТ, зараз ми їх будемо розглядати й оцінювати, і включати в цей законопроект, який готується. Якщо є або будуть, скажемо так, конкретні пропозиції в цій частині, звісно ми теж і потім комітет, я думаю, що будемо розглядати і, можливо, змінювати підхід. Наразі є один рік для того, щоб перейти з одного мультиплексу в інший відповідно до закону.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СЕМЕРЕЙ С.І. Можна я прокоментую цей момент?

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Сергію, будь ласка.

СЕМЕРЕЙ С.І. Дивіться, рік дається для освоєння радіочастотного ресурсу. Але що може відбутися? Наприклад, візьмемо телеканал, який зараз має ліцензію в МХ-1, телеканал "Рада", наприклад. І він же ж отримав ліцензію в МХ-7. І тут мова йде про втрату глядацької аудиторії. Якщо він рівно 1 січня прийме рішення припинити мовлення в МХ-1 і розпочати в МХ-7, на той момент ще не всі глядачі будуть МХ-7 користуватися. І він рівно 1 січня втратить свою глядацьку аудиторію, тому що з 1 січня такої кількості абонентів глядачів, які були у 2023-у, у нього не буде. Як тільки він розпочне використовувати радіочастотний ресурс одночасно в двох мультиплексах, з того моменту піде порушення. І колись цей момент все ж

має настати: чи 1 червня, чи 1 квітня, що він має виключитись, а там розпочати роботу. У цей момент якраз і відбудеться втрата глядацької аудиторії, саме про це ми говоримо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, я думаю, що ми можемо окрему робочу нараду зібрати з цього приводу, бо безперечно слова пана Сергія мають рацію.

КОВАЛЬ В.Ю. Якщо можна?

ПОТУРАЄВ М.Р. Валентине Юрійовичу, будь ласка. Ну да, якраз тобі слово хотів надати.

КОВАЛЬ В.Ю. Тут дві речі хочу сказати. По-перше, ми відповіли на запит, чи може Національна рада щось зробити для того, щоб влаштувати це паралельне мовлення. Закон нам цього не дозволяє і саме про це і була наша відповідь, вона вже пішла, я підписав її у п'ятницю.

По-друге, ми говоримо про паралельне мовлення. Треба зрозуміти кого. В цьому мультиплексі сьогодні отримали ліцензію 7 каналів, 3 з яких взагалі нові і були створені буквально за дуже невеликий час до оголошення конкурсу, Тому це не ті канали, які включають аудиторії. Два канали, умовно кажучи, "Ми – Україна" і "Сонце", це канали, які мовили в мультиплексах "Зеонбуду" на підставі дозволів на тимчасове мовлення. Ці дозволи вже закінчились і вони вже там не мають мовити з певного часу. І у нас залишаються два канали, один із яких "Рада. Як ви знаєте, втрата аудиторії для "Ради", вона з точки зору інформаційної безпеки, ну напевно ми маємо розуміти, що "Рада" не є оригінальним, не веде оригінального мовлення, що в МХ "Зеонбуду" ще 11 каналів ретранслюють "Марафон". Тому якщо "Рада" в якийсь момент опиниться без своєї власної аудиторії, в

МХ "Зеонбуду", то напевно інформаційна безпека від цього, як на мене, не дуже постраждає. Якщо вона при цьому з'явиться в МХ-7, то це буде можливо для тих людей, які досі не мали телебачення взагалі, якимось моментом, який змусить їх придбати цю метрову антенну або дециметрову, якщо вони поруч з новими передавачами, і дивитись цифрове телебачення.

І там єдиний канал, який більш-менш довго працює, але це канал, здається, "Світло" він називається, це канал, умовно кажучи, на якому демонструються серіали і фільми, так само, як і на каналі "Сонце", і це не той канал, який створює відчуття інформаційної безпеки. Вони сьогодні взагалі в "цифрі" не мовлять, це для них буде вперше мовлення цифрове, тому, напевно, вони і ті три канали, які досі не існували, вони, напевно, перші мають прийти до сьомого мультиплексу.

Тобто влаштовувати зміни до закону заради того, щоб каналу "Рада" надати можливість 3 місяці або 2 місяці мовити одночасно в двох мультиплексах з тим самим контентом, з яким там мовлять ще 11 каналів, як на мене, зайве, ну хіба що цю проблему вирішувати системно і відмовлятися від цієї заборони. Я просто не бачу фізики в цьому процесі, як можна дозволити мовлення одночасно в двох аналогічних покриттях лише для от цього конкретного способу. Ну, це моя позиція.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Ну давайте так, я думаю, що треба подумати над правовими підставами, Знову-таки, ви знаєте, колеги, мій принцип: все має відштовхуватись від практики. Якщо ми розуміємо, що практика показує, що щось десь пробуксовує, не може Концерн укласти договори чи щось таке, то треба просто це вирішити, можливо, в робочому порядку на рівні роз'яснень регулятора і так далі. В будь-якому випадку знову-таки кажу, що давайте, якщо є потреба зібратися в форматі робочої групи, ми абсолютно готові.

Так. І, Олег Миколайович, будь ласка, тобі слово. І я думаю, що будемо вже завершувати наше засідання комітету.

ЧЕРНИШ О.М. Дякую. Я все-таки хочу сказати, що Національна рада – колегіальний орган і у нас різні точки зору. Хто давно працює в медіа, там понад 20 років, знають, що цей пункт стосовно мовлення на одній території був в Законі про радіо і телебачення, він перейшов до Закону про медіа. І я не пам'ятаю точно, чого цей пункт свого часу внесли в Закон про радіо і телебачення, бо зрозуміло, що з точки зору здорового глузду немає потреби без особливих умов здійснювати мовлення в одному територіальному сегменті.

Хочу сказати, що зараз військовий стан і у нас потрібно приймати, можливо, нестандартні рішення. І якраз рішення стосовно паралельного мовлення, про повноцінний запуск МХ-7 – це на мій погляд правильне рішення. Свого часу, коли ми розмовляли і з мовниками, і з Концерном, воно підтримувалося. Єдине, що потрібно знайти правовий механізм його реалізації і потрібно все-таки продублювати мовлення от зараз якийсь певний період, щоб Концерн, ті канали, які є, які зараз здійснюють трансляцію в тестовому режимі, щоб вони ще працювали як в мультиплексах "Зеонбуд", так і в мультиплексах Концерну. Тобто потрібно з'ясувати, яким чином це питання можна вирішити.

ПОТУРАЄВ М.Р. Олегу, от про що, власне, я і кажу, що у нас є декілька інструментів в розпорядженні. У нас доволі скоро буде готовий пакет поправок до Закону про медіа. Ми можемо там це зробити якоюсь тимчасовою нормою на період дії воєнного стану, плюс там певний перехідний період, як ми це робили. Це одна опція.

Друга опція. Якщо це можливо, якщо це в правовому полі, можна вирішити роз'ясненням регулятора. Це теж опція. Але думаю, що проблеми

такого рівня не можна. І я бачу, що і Олександр Бурмагін зі мною згоден, так?

І третя опція. Оскільки це Концерн і Держспецзв'язок, і це гілка і вертикаль Кабміну, можливо, вони можуть своєю нормативною, хоча не переконаний, бо закон про медіа знову-таки це обмежує.

Тому, колеги, всі інструменти на столі, давайте скористаємося тим, який, власне, і треба застосувати, виходячи (я думаю, що всі погодяться зі мною) з того, що розвиток державного мультиплексу є пріоритетом, оскільки саме державний мультиплекс дозволяє вирішувати і відповідати на ті виклики, які є саме виходячи з державних інтересів, а не, як ми говорили з вами сьогодні, тільки з комерційних. Так що давайте. Знову-таки, ми готові взяти участь в таких обговореннях і точно готові запропонувати відповідні поправки до законодавства у разі необхідності цього.

Бачу, що Олександр Бурмагін в чаті нашому спільному робить відповідну пропозицію. Ну, знову-таки, колеги, давайте разом це зробимо, щоб ми не створювали перешкод для розвитку державного мультиплексу.

Колеги, я думаю, що на цьому можна завершувати наше засідання. Я дуже всім дякую за участь. У нас давно не було, і це не означає, що воно має бути постійно, але у нас просто давно не було такого фахового зібрання і такої фахової дискусії, обговорення. Дякую, що надали нам всі деталі, що відбувається, які проблеми і перспективи. Знову-таки готові разом з вами всі проблеми долати і всі перспективні плани забезпечувати на тому рівні, на якому це стосується законодавчої роботи або парламентського контролю і так далі. Дякую ще раз, колеги.

На цьому засідання комітету будемо завершувати. Всім бажаю безпечного дня. Тримаємось! І до зустрічі. До побачення.